

Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

З початку окупації Криму та збройного конфлікту на території Донецької, Луганської областей, Україна зіткнулася із новим явищем - масове внутрішнє переміщення населення.

Головними проблемами внутрішньо переміщених осіб в Україні залишаються припинення або відмова у нарахуванні виплат та незрозумілість процедур перевірки переселенців. Крім того, переселенці найчастіше звертаються за юридичною допомогою із питань відновлення документів, отримання довідки ВПО, звільнення з підприємств на непідконтрольній території і подальшого оформлення документів для працевлаштування, отримання субсидій.

Також серйозним викликом є питання працевлаштування та пошуку житла. Дві основні проблеми, з якими стикалися під час пошуку роботи, — це низькі заробітні плати та невідповідність вакансій їхній освіті та професії. Однак тільки половина опитаних виявили бажання навчатися, аби покращити свої навички.

Також держава збирає дані про працевлаштування, освіту, спеціалізацію за професійною освітою, посаду, професію всіх ВПО. У перспективі це має допомогти впровадити довгострокові рішення. Ще одним важливим моментом стало підтвердження права на отримання статусу ВПО особами, які відбували покарання у місцях позбавлення волі та мають реєстрацію на тимчасово окупованих територіях. Це відбулося на фоні активного діалогу щодо переведення засуджених у місцях позбавлення волі на контрольовані урядом території. Переміщення осіб з Криму на материкову частину України продовжується й надалі, але в менших об'ємах. Свобода пересування цивільного населення залишається обмеженою на території Донбасу. Кількість бажаючих перетнути лінію розмежування досі більше, ніж пропускна спроможність діючих пунктів.

Окремим питанням є отримання документів, що підтверджують факти народження або смерті на тимчасово непідконтрольній території України. На даний час українська сторона не визнає жодних документів, виданих так званими «ЛНР» та «ДНР». У лютому 2016 року до Цивільного процесуального кодексу України були внесені зміни щодо особливостей провадження у справах про встановлення фактів народження або смерті на тимчасово окупованій території України, які значно спростили процедуру розгляду справ означеної категорії. Так, відповідно до ст. 257-1 ЦПК України, із заявою про встановлення факту народження заявник може звертатися до будь-якого суду на підконтрольній території України, а із заявою про встановлення факту смерті – до суду за межами непідконтрольної території. Суттєво скоротився строк розгляду заяв. І якщо раніше процес прийняття рішення про встановлення факту народження/смерті займав два-три місяці, зараз цей строк скоротився до декількох днів. Також важливим є те, що рішення про встановлення факту підлягає негайному виконанню, тобто в день винесення рішення факт народження чи смерті вже може бути зареєстрований у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян, а заявник може отримати свідоцтво.

Відділами ДРАЦС проводиться державна реєстрація народження та місця проживання дитини з врученням відповідного свідоцтва безпосередньо у закладах охорони здоров'я.

Мін'юст матиме функцію адміністративного оскарження рішень державних реєстраторів та розгляд скарг на дії суб'єктів реєстрації з правом скасовувати їхні рішення. Також після передачі функцій з реєстрації на місця буде запроваджено дворівневу систему оскарження для громадян. Перший рівень – оскарження до головних територіальних управлінь юстиції. Другий – оскарження безпосередньо до центрального апарату Мін'юсту.

Начальник відділу ДРАЦС по Слобідському та Основ'янському районах у місті Харкові
ГТУЮ у Харківській області

Т.А. Вдовіна